

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete – karöltve a mezőberényi Orlai Petrics Soma Kulturális Központtal (OPSKK) – pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alaphoz országos könyvtárszakmai konferencia megrendezésére. A konferencia címe *Olvasóvá nevelés* lett, s azt kutatta, hogy gyermekek illetve más csoportok, elsősorban cigány fiatalok milyen eséllyel vonhatók be a leendő könyvtárhasználók, könyvolvasó, könyvszerető közönség körébe. A pályázat nyert, a konferenciát megrendezték 2013. március 22–23-án Mezőberényben.

Az időjárás, valamint az egyéb kilátások és körülmények igazán nem voltak kegyesek a szervezőkhöz: a megelőző napon hívta fel a figyelmet a média arra, hogy „aki teheti, ne induljon útnak”. Az észak-keleti országrészből, talán emiatt is, többen kénytelenek voltak az utolsó pillanatban lemondani a részvételt. Mindezek ellenére Sopronból vagy Nagykanizsáról és az ország szinte minden pontjáról nagy várakozással érkeztek könyvtáros kollégák, pedagógusok és más érdeklődők – több mint nyolcvanan.

Erdős Norbert, Békés megye kormány megbízottja, Mezőberény országgyűlési képviselője telefonon üdvözölte a konferenciát, a vendéglátó intézmény nevében *Smiriné Kokauszki Erika* mondott köszöntőt, majd a várost reprezentálva *Siklósi István* polgármester következett. Gyakorlott konferencialátogatók megszokhatták, hogy a politikusi köszöntők egy kaptafára készülnek: a településvezető örömet fejezi ki, hogy a rangos ese-

ménynek otthont adhat, jó munkát kíván, és sűrű elfoglaltságára hivatkozással kimentve magát távozik. *Siklósi István* ezzel szemben – maga is pedagógus – elmélyült, gondolatébresztő előadással nyitotta meg a konferencia munkáját, olyan provokatív kérdéseket téve föl, amelyekre a szakmai előadók a nap második felében sorozatosan vissza-vissza-utalhattak. A polgármester velünk maradt a szakmapolitikai délelőttön, e gesztussal is megtisztelve a rendezvényt.

Békéscsaba megyei jogú város képviselőjében *Varga Tamás*, az önkormányzat Oktatási és Közművelődési Osztályának helyettes vezetője adott tájékoztatást a Békés Megyei Könyvtár fenntartóváltásából fakadó helyzetről. A rendkívül színvonalas és szakszerű előadás a kollégáknak azt a meggyőződését erősíthette,

hogy az utóbbi időszak hányattatásai után a Békés Megyei Könyvtár – sőt, általában a megyei könyvtári szféra – megfelelő fenntartói támogatást fog kapni.

Az osztályvezető-helyettest követően Horváth-Egri Katalin, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala jogi főreferense révén kaptunk betekintést a hivatal munkájába. A főreferens megvilágította a hivatal törekvéseit az alapvető jogok, köztük a gyermekjogok érvényesüléséért; előadását követően megfogalmazódhatott a konferencia résztvevőiben „*az analfabéta gyerek veszélyeztetett gyerek*” mottó. A reagálásokban kifejeződésre jutott, hogy üdvös lenne a gyermekvédelmi jel-

zőrendszernek és a könyvtáraknak az együttműködését elmélyíteni; és abból, hogy a vendég egyetértően jegyzetelt, arra következtethetünk, tesz is kezdeményezést e téren a hivatalnál.

Ebéd után a kifejezetten szakmai előadások következtek, *Jó gyakorlatok a könyvtárszakma eszköztárából* alcímmel.

Elsőként Bartos Éva, a Könyvtári Intézet (KI) nyugalmazott igazgatója tartott előadást. Ennek fókuszában az a tézis állt, mely szerint az olvasás egy *kulcskompetencia*, olyan képesség, amely az emberi élet minőségét meghatározó számtalan más területen is segít. Kiemelte, hogy az olvasóvá nevelés átfogó feladatának megoldásában nemcsak egy szakmának – tudniillik a könyvtárosszakmának – az ötleteire és erőfeszítéseire van szükség, hanem koordinált cselekvést kíván több szakma szakembereinek bevonásával.

A viszonylag hosszú, *A roma mint követhető értékminta a könyvtárakban: a közeli és a távoli jövő roma könyvtárosa és roma olvasója* című előadást fogadták talán a legnagyobb előzetes várakozással a konferenciavendégek. Kardos Ferenc, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár igazgatóhelyettese előadásában egy konkrét cigány származású könyvtáros kollégát példának állítva mutatta be a kérdéskör jelenlegi magyarországi helyzetét, állását. A cigányság – létszámához képest – mélyen alulreprezentált szerepet játszik a szakmában. Kardos Ferenc társadalmi akadálymentesítésnek nevezte azt az előttünk álló folyamatot, amelynek célja, hogy a cigány könyvtáros ne keltessen megütközést sem a cigány, sem a nem cigány könyvtárhasználó szemében. Leszögezte, a misszió csak konfliktusok vállalásával, valamint gondos és tapintatos differenciált kommunikáció alkalmazásával lehet sikeres.

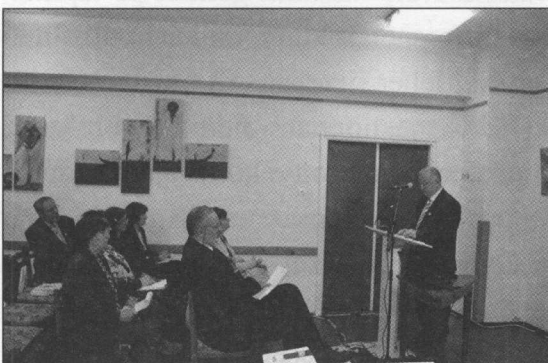
Ha máshonnan nem, gyerekeknek, unokának karácsonyi könyvajándékot válogatva mindenki megismerte már a Gyermekirodalmi adatbázist. Ennek a gyönyörű küldetésnek, a gyerekirodalom adatbázisa felépítésének a történetét me-

sélte el az adatbázis egyik megalkotója, gondozója – *Bartók Györgyi* kolléganőnk. A KMK (Könyvtártudományi Módszertani Központ), majd a Könyvtári Intézet (most már) nyugalmazott munkatársa szívmengető elhivatottsággal idézte fel az adatbázis irodalmi előzményeit, szerkesztésének módját és koncepcióját; bemutatta „élőben” is a jelenlegi felületet, és utalt a közeljövőben tervezett szoftverfejlesztésekre is.

A délutáni kávészünetet követően *Pallagi Mária*, az OPSKK Könyvtára osztályvezetője (és „mellesleg” a konferencia háziasszonya) mutatott be egy szó szerint jó gyakorlatot a konferencia tárgyköréből. A mezőberényi könyvtár 2011-ben indította el *Mesélj nekem!* című, rendkívül sikeres programsorozatát, amelynek alapötlete az, hogy a könyvtár közismert, népszerű személyiségeket kér fel arra, hogy a könyvtárban egy (vagy több) mesét olvassanak fel (vagy adjanak elő) óvodás és kisiskolás gyermekeknek.

A könyvtár 2011-ben tizennégy, 2012-ben öt ilyen mesefelolvasást szervezett meg, a programsorozat 2013-ban is eleven, eddig két felolvasót láttak vendégül a szervezők. Minden mesefelolvasást kézműves foglalkozás követ, amely a mese egyfajta feldolgozása a gyerekekkel. A repertoárból illusztrációképpen megemlítnék néhány ismertebb vendéget, aki szereplést vállalt Mezőberényben: *Lackfi János* író, költő, műfordító, szerkesztő; *Bakos Piroska*, a magyar EU-elnökség szóvivője; *Iványi Dalma* válogatott kosárlabdázó; *Nagy Anna* kormányzószóvivő; *Novodomszky Éva* műsorvezető; *Süveges Gergő* televíziós újságíró; *Erdős Norbert* kormány megbízott,

országgyűlési képviselő; *Kara Mihály*, a Magna Cum Laude basszusgitáros; *Dévényi Tibor* médiaszemélyiség; *Boldizsár Ildikó* meseterapeuta; *Szabó T. Anna* író; *Szegedi Katalin* illusztrátor.

A mezőberényi *Mesélj nekem!*-re rímelve *Az olvasás megszerettetésének módszerei* címmel *Budavari Klára*, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Gyermekkönyvtáros Szekciójának alelnöke mutatta be a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Lőrinci (XVIII. kerületi) Nagykönyvtárának jó gyakorlatait. Az alelnök *Paulo Coelho* egy gondolatának felhasználásával az olvasás közben a lélekben megszülető saját film fontosságá-

ra mutatott rá – mély összhangban Bartos Évának az elengedhetetlen kulcskompetenciákról szóló előadásával.

A szakmai előadók sorát *Boldizsár Ildikó* meseterapeuta – nyugodtan mondhatjuk – szenzációs produkciója zárta. Az előadó (észelve a hallgatóság teljesen érthető fáradtságát) játékos meseelőadásba kezdett, mellyel megmozgatta, felderítette hallgatóságát. A szakember előadásából mint legfőbb tézist a „történetekre vagyunk programozva, mégpedig olvasott történetekre” kijelentést lehetett kihallani. *Boldizsár Ildikó* az emberi szellem túlélési stratégiái között említette ezt e képességet és ennek gyakorlatát. Amint elmondta, a legszörnyűbb jelenet, amelyet nemrégiben látni volt kénytelen, ez volt: kilenc óvodás ül egy szőnyegen – kilenc mobiltelefonnal. Mind azzal van elfoglalva. Egy se közülük bárki mással. Ez a médiakörnyezet, amely ezeket az óvodásokat körülveszi, megalkotja helyettük a vizuális információt, nem épül

fel és nem pereg le a coelhói saját film, elsorvadnak a szükséges kompetenciák, nem alakul ki kapcsolatteremtő gyakorlat – végül elsivárosodik az életminőség. Az előadó költőien szép szavaival szólva: A gyerek lekerül Isten tenyeréről. Szakmánk szent küldetése, hogy ne így legyen.

A konferencia első napjának végén *Bakos Klára*, az MKE elnöke mondott zárszót. Amint kiemelte, feladata nem a lezárás, hanem az útnakindítás. „Folytatódnia kell ennek a konferenciának” – mondotta. Igen: valamennyiünk munkahelyén, szolgálati helyén, missziós területén, hivatásában. Konkrétabban: a konferencia szervezői tervezik, hogy a

konferencia résztvevői számára visszatérési lehetőséget biztosítanak, ami egyben egyfajta értékelésre is lehetőséget fog adni.

A szakmai napot jó hangulatú és kiváló minőségű vacsora zárta a mezőberényi Tópart Vendéglőben. A szombat délelőttöt mezőberényi, békéscsabai és gyulai kulturális programok, kirándulás, városnézés töltötték ki.

A szervezők köszönetet mondanak minden kedves konferenciavendégnek a megjelenésért, az aktív közreműködésért, és bíznak abban a folytatásban, amelynek sürgetésével *Bakos Klára* bocsátotta útra őket. ■